

ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
 Služba za epidemiologijo nalezljivih bolezni
 L J U B L J A N A , Trubarjeva 2

Številka: 03-62/2
 Datum: 13.12.1979

Na predlog epidemiološke službe Zavoda SR Slovenije za zdravstveno varstvo in skladno z določili pravilnika o pogojih in načinu obvezne imunizacije, seroprofilakse in kemoprofilakse proti nalezljivim boleznim (Ur.list SFRJ štev. 19/75) potrjuje Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo

IMUNIZACIJSKI PROGRAM ZA LETO 1980 ZA PREDŠOLSKO OTROKE

O B V E Z N A I M U N I Z A C I J A

- I. proti davici - tetanusu - pertusisu;
- II. proti poliomielitisu;
- III. proti ošpicam - mumpsu in
- IV. proti ošpicam.

Cepljenje proti pertusisu je obvezno za otroke od dopolnjenih 3 mesecev do dopolnjenih 5 let starosti.

Cepljenje proti davici je obvezno za otroke od dopolnjenih 3 mesecev do dopolnjenih 12 let starosti.

Cepljenje proti tetanusu je obvezno za otroke od dopolnjenih 3 mesecev do dopolnjenih 19 let starosti.

Cepljenje proti poliomielitisu je obvezno za otroke od dopolnjenih 3 mesecev do dopolnjenih 12 let starosti.

Cepljenje proti ošpicam je obvezno za otroke od dopolnjenih 12 mesecev do dopolnjenih 10 let starosti.

Cepljenje proti mumpsu je obvezno za otroke od dopolnjenih 12 mesecev do dopolnjenih 2 let starosti (po 4. točki 21. člena).

Cepljenje proti poliomielitisu ne smemo opravljati od 16. junija - 30. septembra.

Cepljenje proti davici, tetanusu, pertusisu, ošpicam in mumpsu smemo opravljati vse leto.

I. IMUNIZACIJA PROTI DAVICI - TETANUSU - PERTUSISU

OBVEZNIKI ZA MNOŽIČNO CEPLJENJE

1. Bazična imunizacija je obvezna za vse otroke rojene leta 1979 in zamudnike do dopolnjenih 5 let starosti, ki še niso bili cepljeni ali, da so cepljenje prekinili - niso popolno cepljeni, ker niso prejeli predpisanih doz cepiva.
 Priporočamo, da cepite v jesenskem roku tudi otroke rojene od 1. januarja do 30. junija 1980.

2. Prva revakcinacija - ponovno cepljenje je obvezno za otroke rojene leta 1978 in starejše do dopolnjenih 5 let starosti (proti davici - tetanusu do 12. leta), ki so že bili bazično cepljeni in še niso bili prvič revakcinirani.
Otroci, ki so bili zaradi kontraindikacij proti pertusisu in davici bazično cepljeni samo proti tetanusu, prejmejo tretjo dozo cepiva Ana-Te. Prvič bodo revakcinirani čez eno leto in drugič v 1. razredu osnovne šole.
3. Druga revakcinacija - ponovno cepljenje je obvezno za otroke v 4. letu starosti in starejše do dopolnjenih 5 let starosti (proti davici - tetanusu do 12. leta), ki še niso bili drugič revakcinirani.

Množično cepljenje moramo opraviti sočasno s cepljenjem proti poliomielitisu od januarja do 15. junija in dopolnilno od 1. oktobra do 31. decembra.

Revakcinaciji opravimo sočasno z revakcinacijo proti poliomielitisu v enem izmed prvih dveh rokov, ko se bazično imunizira letnik 1979, za zamudnike v jesenskem roku od 1. oktobra - 31. decembra.

OBVEZNIKI ZA KONTINUIRANO CEPLJENJE

1. Bazična imunizacija je obvezna za vse otroke rojene od 1. julija 1979 do 30. junija 1980 in zamudnike do dopolnjenih 5 let starosti, ki še niso bili cepljeni ali, da so cepljenje prekinili - niso popolno cepljeni, ker niso prejeli predpisanih doz cepiva.
2. Prva revakcinacija - ponovno cepljenje je obvezno za vse otroke rojene od 1. julija 1978 do 30. junija 1979 in starejše do dopolnjenih 5 let starosti (proti davici - tetanusu do 12. leta), ki so že bili bazično cepljeni in še niso bili prvič revakcinirani ter je minilo 1 leto od bazičnega cepljenja.
Otroke, ki so bili zaradi kontraindikacij proti pertusisu in davici bazično cepljeni samo proti tetanusu, prejmejo tretjo dozo cepiva Ana-Te. Prvič bodo revakcinirani čez eno leto in drugič v 1. razredu osnovne šole.
3. Druga revakcinacija - ponovno cepljenje je obvezno za otroke v 4. letu starosti in starejše do dopolnjenih 5 let starosti (proti davici - tetanusu do 12. leta), ki še niso bili drugič revakcinirani in sta minili dve leti od prve revakcinacije.

Bazično imunizacijo in revakcinacijo opravimo sočasno z imunizacijo proti poliomielitisu, razen v času od 16. junija do 30. septembra.

STROKOVNA NAVODILA

BAZIČNO - POPOLNO CEPLJENJE

1. Protiv davici - tetanusu - pertusisu cepimo s kombiniranim cepivom Di-Te-Per. Potrebne so tri doze cepiva po 0,5 ml, ki jih dajemo intramuskularno izmenoma v lateralni zgornji glutealni kvadrant.
Če je cepljenje proti pertusisu kontraindicirano zaščitimo otroke proti davici in tetanusu. Kadar pa je kontraindicirano cepljenje proti davici in pertusisu zaščitimo otroke samo proti tetanusu.
1. Protiv davici - tetanusu cepimo s kombiniranim cepivom Ana - Di - Te do 7 let, z dvema dozama cepiva po 0,5 ml, intramuskularno - globoko subkutano v nadlaht.

2. Proti tetanusu jih cepimo z Ana - Te cepivom, intramuskularno v nadlaht v predelu spodnjega nasadišča M.deltoidesusa. Potrebne so tri doze cepiva po 0,5 ml. Prvi dve dozi v medsebojnem presledku 1. meseca in tretja 6 - 12 mesecev po drugi dozi. Šele po tretji dozi je otrok popolno cepljen in zaščiten proti tetanusu.

Presledki med posameznimi dozami so pri imunizaciji proti davici, tetanusu, pertusisu:

- 1) najmanj 42 dni pri sočasnem cepljenju proti poliomielitisu, ki ga smemo opravljati od 1. januarja - 15. junija in od 1. oktobra - 31. decembra;
- 2) najkrajši dovoljeni presledek je mesec dni kadar cepimo samo proti davici - tetanusu - pertusisu oziroma davici - tetanusu ali tetanusu;
- 3) najdaljši dovoljeni presledek med posameznimi dozami sme biti do 3 mesecev (po določenih zveznega pravilnika).
Če obveznik ni prejel predpisanih doz cepiva zaporedoma v dovoljenih presledkih, je cepljenje prekinil in je zanj cepljenje znova obvezno, ker se smatra, da ni popolno cepljen (kot je navedeno pri "Bazično-popolno cepljenje").

REVAKCINACIJA

1. Proti davici - tetanusu - pertusisu revakciniramo z eno dozo cepiva 0,5 ml:
 - prvič eno leto po bazičnem cepljenju (po tretji dozi);
 - drugič v 4. letu otrokove starosti, oziroma dve leti po prvi revakcinaciji (do dopolnjenega 5. leta starosti).
2. Proti davici - tetanusu revakciniramo z eno dozo cepiva 0,5 ml, če obstaja kontraindikacija za revakcinacijo proti pertusisu:
 - prvič eno leto po bazičnem cepljenju (po prejemu druge doze). Takrat je otrok šele popolno cepljen - zaščiten proti tetanusu;
 - druga revakcinacija je v 4. letu otrokove starosti, oziroma dve leti po prvi revakcinaciji.
3. Proti tetanusu revakciniramo z eno dozo cepiva 0,5 ml, če obstaja kontraindikacija za revakcinacijo proti davici in pertusisu:
 - prvič eno leto po bazičnem cepljenju - po tretji dozi;
 - drugič v 1. razredu osnovne šole.

Revakcinacijo pod točko 1, 2 in 3 smemo opravljati sočasno z revakcinacijo proti poliomielitisu v času od 1. januarja - 15. junija in od 1. oktobra do 31. decembra.

II. IMUNIZACIJA PROTI POLIOMIELITISU

OBVEZNIKI ZA MNOŽIČNO CEPLJENJE

1. Bazična imunizacija je obvezna za vse otroke rojene leta 1979 in zamudnike, ki še niso bili cepljeni ali, da niso popolno cepljeni, ker niso prejeli predpisanih treh doz cepiva.
Priporočamo, da cepite v jesenskem roku tudi otroke rojene od 1. januarja - 30. junija 1980.
2. Prva revakcinacija je obvezna za otroke rojene leta 1978 in starejše predšolske, ki so že bili bazično - popolno cepljeni in še niso bili revakcinirani.
3. Druga revakcinacija je obvezna za otroke v 4. letu starosti oziroma dve leti po prvi revakcinaciji.

OBVEZNIKI ZA KONTINUIRANO CEPLJENJE

1. Bazična imunizacija je obvezna za vse otroke rojene od 1. julija 1979 do 30. junija 1980 in zamudnike, ki še niso bili cepljeni ali, da niso popolno cepljeni, ker niso prejeli predpisanih treh doz cepiva.
2. Prva revakcinacija je obvezna za vse otroke rojene od 1. julija 1978 do 30. junija 1979 in starejše, ki so že bili bazično cepljeni (3-krat) in še niso bili revakcinirani ter je minilo eno leto od bazičnega - popolnega cepljenja.
3. Druga revakcinacija je obvezna za otroke v 4. letu starosti in starejše, ki še niso bili drugič revakcinirani in sta od prve revakcinacije minili dve leti.

STROKOVNA NAVODILA

Bazično cepljenje in revakcinacijo opravimo s polivalentnim atenuiranim cepivom Koprowski, ki vsebuje vse tri tipe poliovirusa 1 + 2 + 3, per os, z dozo 0,1 ml.

BAZIČNO - POPOLNO CEPLJENJE

Presledki med posameznimi dozami so pri imunizaciji proti poliomieltisu:

- 1) najmanj 42 dni in ne smejo biti krajši;
- 2) smejo biti daljši kot 42 dni, ker gre za tri posamična cepljenja;
- 3) otroci, ki niso prejeli vseh treh doz cepiva in niso popolno cepljeni, morajo prejeti samo manjkajočo dozo oziroma dozi cepiva (npr. v preteklem letu 1 krat oziroma 2 krat cepljen) ter ga revakciniramo po enem letu (računajoč od tretje doze).

REVAKCINACIJA

Revakciniramo z eno dozo cepiva 0,1 ml peroralno:

- prvič eno leto po bazičnem cepljenju - po prejemu tretje doze cepiva;
- drugič v 4. letu otrokove starosti, oziroma dve leti po prvi revakcinaciji.

Bazično cepljenje, prvo in drugo revakcinacijo opravimo sočasno s cepljenjem proti davici - tetanusu - pertusisu od 1. januarja do 15. junija in od 1. oktobra do 31. decembra.

Bazično cepljenje in revakcinacija proti poliomieltisu ni dovoljena od 16. junija do 30. septembra, po določilih zveznega pravilnika.

Tehnika cepljenja: Cepivo izvlečemo iz stekleničke skozi gumijasti zamašek, z enokubično brizgo, ki ima 0,1 ml razdelke in s sterilno iglo.

Cepivo v količini 0,1 ml kanemo na žličko z mlekom, čajem in podobno, kar mora biti pripravljeno vsak dan sveže.

Cepivo dajemo po manjšem obroku hrane ali na prazen želodec. Po aplikaciji cepiva priporočamo zaužiti malo prekuhanega mleka ali 5 % glukoze v vodi, da želodčna kislina ne bi uničila cepilnega virusa.

III. IMUNIZACIJA PROTI OŠPICAM - MUMPSU

OBVEZNIKI ZA MNOŽIČNO IN KONTINUIRANO CEPLJENJE

Bazična imunizacija je obvezna za vse otroke od dopolnjenih 12 mesecev do dopolnjenega 2. leta starosti (24 mesecev) in zamudnike rojene v letu 1978, če še niso bili bazično cepljeni.

STROKOVNA NAVODILA

Bazično - popolno cepljenje opravimo z enkratnim cepljenjem.

Otroke diabetike cepimo le ob istočasni hospitalizaciji.

Cepimo s kombiniranim liofiliziranim cepivom Morbili-Parotitis, subkutano v nadlaht z eno dozo raztopljenega cepiva 0,5 ml. Raztopimo ga neposredno pred uporabo. Raztopljeno cepivo moramo uporabiti v roku ene ure in ga po eni uri zavreči.

IV. IMUNIZACIJA PROTI OŠPICAM

OBVEZNIKI ZA MNOŽIČNO IN KONTINUIRANO CEPLJENJE

Bazična imunizacija je obvezna za vse otroke - zamudnike rojene v letu 1977 in starejše predšolske, če še niso bili bazično cepljeni.

STROKOVNA NAVODILA

Bazično - popolno cepljenje opravimo z enkratnim cepljenjem.

Otroke diabetike cepimo le ob istočasni hospitalizaciji.

Cepimo z liofiliziranim cepivom proti ošpicam, subkutano v nadlaht z eno dozo raztopljenega cepiva 0,5 ml. Raztopimo ga neposredno pred uporabo. Raztopljeno cepivo moramo uporabiti v roku ene ure in ga po eni uri zavreči.

Tehnika cepljenja za točko III in IV: S sterilno iglo in brizgo povlečemo odmerjeno količino topila (redestilirane vode) iz ampule in vbrizgamo v ampulo z liofiliziranim cepivom (kombiniranim Morbili-Parotitis ali mono Morbili), ki se pri lahkem tresenju takoj raztopi.

Pred uporabo moramo cepivo hraniti obvezno v hladilniku, najbolje na temperaturi $+4^{\circ}\text{C}$.

REAKCIJE IN KOMPLIKACIJE PO CEPLJENJU

Vse cepitelje prosimo, da nas zanesljivo obvestijo o reakcijah in morebitnih komplikacijah po cepljenju. V ta namen prilagamo postvaccinalno anketo. Samo na osnovi dokumentacije lahko proučimo vzroke, pogostnost, stopnjo reakcij in komplikacij ter damo strokovno mnenje in navodila v zvezi s cepljenjem, ki ga opravljamo v SR Sloveniji.

Posebej prilagamo strokovna navodila cepiteljem v zvezi s kontraindikacijami splošnih in za vsako cepljenje posebej.

POJASNILO VSEM, KI IZVAJAJO KONTINUIRANO CEPLJENJE:

Pri kontinuiranem cepljenju proti davici - tetanusu - pertusisu in poliomielitisu bomo pričeli bazično cepiti npr. v letu 1980 tudi otroke rojene od 1. julija do 30. septembra, ker bodo do konca leta izpolnili 3 mesece starosti. Otroke rojene od 1. julija dalje bomo kot obveznike prikazali in jih upoštevali v poročilu o opravljenih cepljenjih šele v naslednjem koledarskem letu. Procent uspešno - popolno cepljenih obveznikov je prikazan za določeno koledarsko leto in je obvezna 85 %-na precepljenost. Otroci rojeni npr. od 10. julija dalje ne morejo biti popolno cepljeni (3 krat proti poliomielitisu v istem koledarskem letu kot so pričeli s cepljenjem (s I. dozo) zaradi obveznih medsebojnih presledkov med posameznimi dozami. Strokovno bi bilo nepravilno prikazati tako cepljenje kot prekinjeno in tako znižati procent popolno - uspešno cepljenih obveznikov (npr. otrok rojen 10. julija prejme I. dozo 11. oktobra, ko je star 3 mesece, II. dozo 23. novembra in III. dozo v naslednjem koledarskem letu, po obveznem presledku 42 dni).

Vodja službe za epidemiologijo
nalezljivih bolezni:

Dunja Piškur-Kosmač,
zdravnik, spec.epidemiolog

Kosmač

Director:
prof.dr.Saša Cvahete, dr.med.

Priloga:

1. Urnik cepljenja
2. Postvaccinalna anketa
3. Navodila:
 - za seroprofilakso proti tetanusu
 - za kemoprofilakso
 - za zdravljenje škrlatinke in prevecijo kontaktov
 - za cepitelje
 - za naročanje cepiv in drugih proizvodov
4. Izjava v zvezi cepljenja proti kozam.

ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
 Služba za epidemiologijo nalezljivih bolezni
 L J U B L J A N A , Trubarjeva 2

Številka: o3-62/2

Datum: 13.12.1979

Na predlog epidemiološke službe zavoda SR Slovenije za zdravstveno varstvo in skladno z določili pravilnika o pogojih in načinu obvezne imunizacije, seroprofilakse in kemoprofilakse proti nalezljivim boleznim (Ur.list SFRJ štev. 19/75) potrjuje Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo

IMUNIZACIJSKI PROGRAM ZA LETO 1980 ZA SOLSKE OTROKE IN MLADINO

O B V E Z N A I M U N I Z A C I J A

- I. proti ošpicam in mumpsu;
- II. proti davici - tetanusu;
- III. proti poliomielitisu;
- IV. proti rdečkam;
- V. proti tetanusu.

Cepljenje proti ošpicam je obvezno za otroke od dopolnjenih 12 mesecev do dopolnjenih 10 let starosti.

Cepljenje proti mumpsu je obvezno za otroke od dopolnjenih 6. let do dopolnjenih 8 let starosti (po 4. točki 21. člena).

Cepljenje proti davici je obvezno za otroke od dopolnjenih 3 mesecev do dopolnjenih 12 let starosti.

Cepljenje proti tetanusu je obvezno za otroke od dopolnjenih 3 mesecev do dopolnjenih 19 let starosti.

Cepljenje proti poliomielitisu je obvezno za otroke od dopolnjenih 3 mesecev do dopolnjenih 12 let starosti.

Cepljenje proti rdečkam je obvezno za dekleta v 7. razredu osnovne šole (po 4. točki 21. člena).

I. IMUNIZACIJA PROTI OŠPICAM IN MUMPSU

OBVEZNIKI ZA CEPLJENJE

Cepljenje je obvezno za otroke, ki bodo v jeseni (v šolskem letu 1980/81) obiskovali 1. razred osnovne šole.

Otroke cepimo pri sistematskem pregledu za vstop v 1. razred. Če niso bili cepljeni pri sistematskem pregledu jih cepimo v septembru pred revakcinacijo proti davici - tetanusu in poliomielitisu.

Po cepljenju proti ošpicam - mumpsu je obvezen presledek 21 dni (tj. najkrajši), da smemo imunizirati proti drugi nalezljivi bolezni.

STROKOVNA NAVODILA

Cepljenje je enkratno. Cepimo s kombiniranim liofiliziranim cepivom subkutano v nadlehet, z eno dozo razstopljenega cepiva 0,5 ml, ki ga razto-

pimo neposredno pred uporabo. Raztopljeno cepivo moramo uporabiti v roku ene ure in ga po eni uri zavreči.

Otroke diabetike cepimo le ob istočasni hospitalizaciji.

Tehnika cepljenja. S sterilno iglo in brizgo povlečemo odmerjeno količino topila (redestilirane vode) iz ampule in vbrizgamo v ampulo z liofiliziranim cepivom, ki se pri lahнем tresenju takoj raztopi. Pred uporabo moramo cepivo hraniti obvezno v hladilniku, najbolje na temperaturi + 4°C.

II. IN III. IMUNIZACIJA PROTI DAVICI, TETANUSU IN POLIOMIELITISU

OBVEZNIKI ZA CEPLJENJE

so šolarji, ki bodo v jeseni (v šolskem letu 1980/81) obiskovali 1. oziroma 5. razred osnovne šole.

Revakcinacijo opravimo sočasno proti davici - tetanusu in poliomielitisu, v jeseni od 1. oktobra do 31. decembra.

STROKOVNA NAVODILA

Proti davici revakciniramo s cepivom Ana-Di-Te pro adultis (nad 7 let starosti) z eno dozo 0,5 ml intramuskularno v nadlaht, v predelu spodnjega nasedišča M.deltoidesusa.

Če otrok v 1. razredu nima dokumentacije oziroma ne moremo ugotoviti, če je bil popolno cepljen v predšolski dobi, cepimo dvakrat z 0,5 ml cepiva v presledku 1. meseca in ga revakciniramo čez eno leto tj. v prihodnjem letu, ko prične novo šolsko leto.

Proti poliomielitisu revakciniramo s polivalentnim atenuiranim cepivom Koprowski, ki vsebuje vse tri tipe poliovirusa 1+2+3.

Cepimo z eno dozo 0,1 ml peroralno.

Tehnika cepljenja. Cepivo izvlečemo iz stekleničke skozi gumijasti zamašek, z enokubično brizgo, ki ima 0,1 ml razdelke in s sterilno iglo.

Cepivo v količini 0,1 ml kanemo na žličko z mlekom, čajem in podobno, kar mora biti pripravljeno vsak dan sveže.

Cepivo dajemo po manjšem obroku hrane ali na prazen želodec. Po aplikaciji cepiva priporočamo zaužiti malo prekuhanega mleka ali 5 % glukoze v vodi, da želodčna kislina ne bi uničila cepilnega virusa.

IV. IMUNIZACIJA PROTI RDEČKAM

OBVEZNIKI ZA CEPLJENJE

Cepljenje je obvezno za šolarke, ki bodo v jeseni (v šolskem letu 1980/81) obiskovale 7. razred osnovne šole.

STROKOVNA NAVODILA

Pri dekletih je pred cepljenjem potrebna temeljita anamneza, presoja zdravnika - cepitelja.

Indikacijo za cepljenje naj zdravnik individualno presodi.

Cepljenje je enkratno. Cepimo z liofiliziranim cepivom proti Rubeoli, z eno dozo 0,5 ml, subkutano v nadlaht.

Cepivo raztopimo neposredno pred uporabo. Raztopljeno cepivo moramo uporabiti najkasneje v roku štirih ur in ga po 4 urah zavreči.

Hranimo ga obvezno v hladilniku pri temperaturi + 4°C.

V. IMUNIZACIJA PROTI TETANUSU

OBVEZNIKI ZA CEPLJENJE

Cepljenje je obvezno za dijake, učence, ki bodo v jeseni (v šolskem letu 1980/81) obiskovali zadnji razred srednje strokovne šole, gimnazije, šole v gospodarstvu - poklicne šole in za kmečko mladino v 19. letu starosti, ki ne obiskuje šole.

Revakcinacijo opravimo v jeseni od septembra do 31. decembra.

STROKOVNA NAVODILA

Revakciniramo s cepivom Ana-Te z eno dozo 0,5 ml intramuskularno v nadlaht v predelu spodnjega nasadišča M. deltoideusa.

Če je od zadnjega cepljenja proti tetanusu minilo več kot 10 let so potrebne tri doze cepiva po 0,5 ml. Prvi dve dozi v medsebojnem presledku 1. meseca in tretja 6 - 12 mesecev po drugi dozi.

REAKCIJE IN KOMPLIKACIJE PO CEPLJENJU

Vse cepitelje prosimo, da nas zanesljivo obvestijo o reakcijah in morebitnih komplikacijah po cepljenju. V ta namen prilagamo postvaccinalno anketo. Samo na osnovi dokumentacije lahko proučimo vzroke, pogostnost, stopnjo reakcij in komplikacij ter damo strokovno mnenje in navodila v zvezi s cepljenjem, ki ga opravljamo v SR Sloveniji.

Posebej prilagamo strokovna navodila cepiteljem v zvezi s kontraindikacijami splošnih in za vsako cepljenje posebej.

Vodja službe za epidemiologijo
nalezljivih bolezni:

Dunja Piškur-Kosmač,
zdravnik, spec.epidemiolog

Kosmač

Direktor:

prof.dr. Sasa Cvahete, dr.med.

Priloga:

1. Urnik cepljenja
2. Postvaccinalna anketa
3. Navodila:
 - za seroprofilakso proti tetanusu
 - za kemoprofilakso
 - za zdravljenje škrlatinke in preprečevanje kontaktov
 - za cepitelje
 - za naročanje, uporabo in čuvanje cepiva
4. Izjava v zvezi cepljenja proti kozam

ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
Služba za epidemiologijo nalezljivih bolezni
L J U B L J A N A , Trubarjeva 2

Številka: 03-62/2

Datum: 13.12.1979

Na predlog epidemiološke službe zavoda SR Slovenije za zdravstveno varstvo in skladno z določili pravilnika o pogojih in načinu obvezne imunizacije, seroprofilakse in kemoprofilakse proti nalezljivim boleznim (Ur. list SFRJ štev. 19/75) potrjuje Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo

CEPLJENJE POSEBNIH SKUPIN PREBIVALSTVA

I. IMUNIZACIJA PROTI TREBUŠNEMU TIFUSU

Imunizacija proti trebušnemu tifusu je obvezna:

- 1) za osebe, ki so zaposlene pri čiščenju kanalizacije, snižanju septičnih jam, odstranjevanju smeti ter drugih odpadnih snovi iz naselja.
Osebam, ki so stare več kot 60 let se ni treba podvreči cepljenju;
- 2) za posadke domačih ladij v morskem in rečnem javnem prometu;
- 3) za udeležence mladinskih delovnih akcij ter za osebe, zaposlene na drugih velikih deloviščih, kjer je stanovanje preskrbljeno v začasnih objektih;
- 4) za osebe, ki živijo v skupnem gospodinjstvu s klicenoscem trebušnega tifusa;
- 5) za osebe, stare več kot 3 leta, ki živijo v mestih in krajih, prizadetih s poplavo, požarom, potresom in drugimi elementarnimi nesrečami in množičnimi nesrečami, katere utegnejo občutneje vplivati na normalno življenje prebivalstva posameznega mesta oziroma kraja.

Cepljenje proti trebušnemu tifusu se opravi z dvema dozama cepiva v presledku, ki ne sme biti krajši od mesec dni in ne daljši od treh mesecev. Cepivo se daje globoko subkutano na zadnji strani nadlakti. Ponovno cepljenje - revakcinacija je z eno dozo in se opravi po treh letih po popolnem cepljenju in vse do tlej, dokler je oseba zaposlena pri takem delu, kjer se zahteva cepljenje proti trebušnemu tifusu.

Podatki o opravljenem cepljenju se morajo cepljeni osebi vpisati tudi v njeno zdravstveno knjižico.

II. IMUNIZACIJA IN SERUMIZACIJA PROTI STEKLINI

A. Imunizacija proti steklini je obvezna:

za osebe, ki jih je ranila stekla žival ali žival, za katero se sumi, da je stekla, in sicer:

- 1) za osebo, ki jo je ugriznila ali opraskala lisica, volk ali kakšna druga divja žival;
- 2) za osebo, ki jo je ugriznil njej neznan pes, katerega ni mogoče imeti pod veterinarsko kontrolo;

- 3) za osebo, ki jo je ugriznil pes, kateri v 10 dneh po ugrizu pokaže znake stekline, pogine, je ubit ali se zgubi;
- 4) za osebo, ki jo je ugriznil pes v predelu glave in vratu, prstov na roki ali v predelu večjih živčnih spletov, ne glede na stanje in uso-
do psa;
- 5) za osebo, ki jo je ugriznila mačka ali kakšna druga stekla žival ali
domača žival, za katero se sumi, da je stekla;
- 6) za osebo, ki se pri delu rani s predmetom, kateri je bil v dotiku s
steklo živaljo ali z živaljo, za katero se sumi, da je stekla, oziroma
se rani pri obdukciji take poginule živali.

STROKOVNA NAVODILA

Med imunizacijo proti steklini se ne smejo osebe, za katere je cepljenje pro-
ti steklini obvezno, imunizirati proti drugim nalezljivim boleznim, razen pro-
ti tetanusu.

Imunizacijo proti steklini smejo opravljati samo zdravstvene organizacije zdru-
ženega dela, ki jih pooblasti republiški za zdravstvo pristojni organ.

SERUMIZACIJA PROTI STEKLINI

Ob ugrizu steklih ali na steklino sumljivih živali je potrebno poleg prve po-
moči urediti tudi profilakso, in sicer:

- 1) obvezna je seroprofilaksa - varstvo z imunim serumom proti steklini in ga
moramo dati najpozneje v 48 urah po zadobitvi rane osebam, ki jih je rani-
la stekla žival ali žival, za katero se sumi, da je stekla, pri vseh tež-
jih ranah, ugrizih v glavo in v vrat ter pri neizzvanih ugrizih divjih ži-
vali;
- 2) osebam, ki so zadobile tetanogene rane, pa niso bile zadnjih 10 let cep-
ljene proti tetanusu moramo obvezno dati tudi ustrezajočo dozo antiteta-
nusnega gamaglobulina ali seruma proti tetanusu (Antitoksin, homologni-hu-
mani antitetanusni imunoglobulin 250 i.e. in heterologni - živalski anti-
toksični serum 3.000 a.e.).

Pred aplikacijo seruma proti steklini ali tetanusu moramo s kožnim preizkusom
ugotoviti preobčutljivost in opraviti desenzibilizacijo poškodovane oziroma
ranjene osebe.

V vseh primerih se začne 24 ur po uporabi seruma dajanje antirabične vakcine.

Serumizacijo proti steklini opravljajo v vsaki zdravstveni regiji zdravstve-
ne ustanove, ki so za to določene po dogovoru z regionalnim zavodom za zdrav-
stveno varstvo.

PROFILAKTIČNA IMUNIZACIJA PROTI STEKLINI

B. Profilaktična imunizacija proti steklini je obvezna: za veterinarje, goz-
darje, lovske čuvaje, preparatorje in laborante, ki pri svojem delu lahko
pridejo v stik s kužnim materialom, ki vsebuje virus stekline.

Opravimo jo z ustrezno vakcino pripravljeno na kulturi humanih diploidnih
celic.

Shema cepljenja po navodilu
producenta cepiva:

Po tej shemi cepimo npr.:

0. dan - 1 doza	I. dozo dne 1. septembra
3. dan - 1 doza	II. dozo dne 4. septembra
7. dan - 1 doza	III. dozo dne 8. septembra
21. dan - 1 doza, tj. booster doza	booster doza dne 22. septembra
po 2. letih - 1 doza	

Imuniteto vzdržujemo z 1 dozo vakcine vsake dve leti, dokler je oseba izpostavljena okužbi.

V fioli je liofilizirano (suho) cepivo. V sami brizgi, ki ima fiksirano iglo je topilo.

Priprava cepiva:

Pločevinasti pokrovček na fioli odpremo in temeljito očistimo gumijasti del z alkoholom. Pustimo, da se alkohol osuši. Bat brizge, ki je priložen navijemo na brizgo in odstranimo gumijasto zaščitno kapico, s katero je pokrita igla, nato vbrizgamo vse topilo v fiolo z liofiliziranim cepivom. Počakamo nekaj sekund, da se cepivo popolnoma raztopi in dobi rožnato barvo. Nato vsesamo celotno količino raztopljenega cepiva nazaj v brizgo in cepimo intramuskularno v glutealno regijo. Pri celotnem postopku moramo dobro paziti, da igle ne onesnažimo z dotikom ali kako drugače, ker ista igla služi tudi za injiciranje cepiva in se ne da zamenjati.

Reakcije, ki lahko nastopijo po cepljenju:

V 10 % nastopi rdečica in oteklina na mestu injiciranja cepiva in izgine po 24 do 48 urah. V 1 % lahko nastopi vročina do 38°C, ki po 24-tih urah pade na normalo.

Cepivo čuvamo pri temperaturi + 4°C.

O cepljenju vodimo evidenco za vsako osebo, ki jo cepimo. Poleg splošnih podatkov evidentiramo tudi medicinske podatke (dan, mesec in leto, ko je cepljenje opravljeno; doza cepiva; serija cepiva in proizvajalec cepiva; količina sredstva porabljenega za cepljenje; reakcija po cepljenju).

Nekaj informacij v zvezi z odredbo o ukrepih za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje stekline: (Ur.l. SRS štev. 35/73-311, z dne 17.10.1973):

1. Če oziroma mačke, ki so ugriznili ali drugače poškodovali človeka je treba takoj strogo izolirati in takoj obvestiti najbližjo veterinarsko postajo oziroma zdravstveno organizacijo združenega dela.

Če izve najprvo veterinarska služba, da je bil nekdo (neka oseba) ugrizen, opraskan ali izpostavljen kakršnikoli drugi neposredni nevarnosti okužbe, mora vsakogar takoj napotiti v zdravstveno organizacijo združenega dela in jo o tem obvestiti.

Zdravstvena organizacija združenega dela vzame od poškodovanega človeka podatke o lastniku živali, ki ga je poškodovala in jih takoj telefonično in pismeno posreduje pristojni veterinarski inšpekciji in veterinarski postaji.

Občinski veterinarski inšpektor mora brez odlašanja ugotoviti točne podatke o živali in njenem lastniku, ne glede na to, ali je žival še živa ali ne.

2. Pse in mačke, ki so ugriznili ali drugače poškodovali človeka je treba 15 dni veterinarsko nadzorovati, ne glede na to, ali so bili proti steklini cepljeni ali ne.

Veterinarska postaja mora o rezultatih kliničnega pregleda živali prvega, petega, desetega in petnajstega dne, poročati pristojni zdravstveni organizaciji združenega dela ter veterinarski inšpekciji.

Po preteku 15 dni veterinarski inšpektor ukine veterinarski nadzor oziroma odredi drugi ukrep.

3. Žival okužena s steklino ali če je podan utemeljen sum za to, odredi veterinarski inšpektor pokončanje take živali. Pse oziroma mačke za katere se ugotovi, da so bili v neposrednem stiku z okuženo živaljo je treba pokončati, ne glede na to, ali so bili cepljeni ali ne.

III. IMUNIZACIJA PROTI RDEČKAM

Obvezniki za cepljenje po 4. točki 21. člena.

Za žene v fertilni dobi, ki še niso bile cepljene proti rdečkam in so na delovnih mestih izpostavljene infekciji zaradi stalnega stika z otroci - v zdravstvenih, pedagoških in varstvenih delovnih organizacijah.

STROKOVNA NAVODILA

Pri ženah je pred cepljenjem priporočljiva ustrezna kontracepcija. V nosečnosti je cepljenje strogo kontraindicirano, zato je treba, pred cepljenjem pri vsaki ženi, ki je v fertilni dobi, objektivno (laboratorijsko) ugotoviti, da ni noseča.

Indikacijo za cepljenje naj zdravnik individualno presodi.

Cepljenje je enkratno, z eno dozo 0,5 ml liofiliziranega cepiva, subkutano v nadlaht.

Cepivo raztopimo neposredno pred uporabo. Raztopljeno cepivo moramo uporabiti najkasneje v roku štirih ur in ga po 4 urah zavreči.

Hranimo ga obvezno v hladilniku pri temperaturi + 4°C.

REAKCIJE IN KOMPLIKACIJE PO CEPLJENJU

Vse cepitelje prosimo, da nas zanesljivo obvestijo o reakcijah in morebitnih komplikacijah po cepljenju. V ta namen prilagamo postvaccinalno anketo. Samo na osnovi dokumentacije lahko proučimo vzroke, pogostnost, stopnjo reakcij in komplikacij ter damo strokovno mnenje in navodila v zvezi s cepljenjem, ki ga opravljamo v SR Sloveniji.

Posebej prilagamo strokovna navodila cepiteljem v zvezi s kontraindikacijami splošnih in za vsako cepljenje posebej.

Vodja službe za epidemiologijo
nalezljivih bolezni:

Dunja Piškur-Kosmač,
zdravnik, spec.epidemiolog

Kosmač

Priloga:

1. Postvaccinalna anketa
2. Navodila za cepitelje
3. Poročilo o postinfektivni antirabični zaščiti
4. Kemoprofilaksa
5. Navodila za seroprofilakso proti tetanusu
6. Navodila za naročanje cepiv in drugih proizvodov.

Direktor:

prof.dr. Sasa Cvante, dr.med.

ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
Služba za epidemiologijo nalezljivih bolezni
L J U B L J A N A , Trubarjeva 2

Številka: 03-62/2
Datum: 13.12.1979

Na predlog epidemiološke službe zavoda SR Slovenije za zdravstveno varstvo in skladno z določili pravilnika o pogojih in načinu obvezne imunizacije, seroprofilakse in kemoprofilakse proti nalezljivim boleznim (Ur. list SFRJ šte. 19/75) in pravilnika o ukrepih za varstvo, da se ne zanesejo kolera, koze in malarija (Ur. list SFRJ šte. 55/75) in po določilih mednarodnega zdravstvenega pravilnika (Ur. list SFRJ - Mednarodne pogodbe, šte. 6/77) potrjuje Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo

PROGRAM IMUNIZACIJE, SEROPROFILAKSE IN KEMOPROFILAKSE PROTI DOLOČENIM NALEZLJIVIM BOLEZNIM ZA POSAMEZNIKE TER SKUPINE PRED POTOVANJEM V DOLOČENE DEŽELE

I. IMUNIZACIJA PROTI KOZAM

1. Za tiste, ki prihajajo v Jugoslavijo iz območij okuženih s kozami, če nimajo predpisanega potrdila o cepljenju, v skladu z določbami mednarodnega zdravstvenega pravilnika.

Imunizacijo moramo opraviti ob njihovem prihodu v Jugoslavijo.

2. Za tiste, ki potujejo v državo, v kateri so koze ali v državo, ki zahteva imunizacijo proti kozam.

Imunizacijo moramo opraviti najkasneje osem dni pred začetkom potovanja.

Veljavnost mednarodnega potrdila o cepljenju traja tri leta in začne veljati po osmih dneh od prvega uspešnega cepljenja (primovakcinacije), če gre za revakcinacijo pa z dnem revakcinacije.

Če niso bile osebe iz 1. in 2. točke uspešno primovakcinirane in so stare več kot 4 leta, moramo obvezno uporabiti pri primovakcinaciji gamaglobuline.

Uspeh cepljenja pri primovakciniranih ugotavljamo osmi dan od cepljenja, pri revakciniranih od četrtega do osmega dne in če primovakcinacija ali revakcinacija pri nekemu ne uspe moramo osebo ponovno cepiti. Če tudi ponovno cepljenje ni uspelo, se cepljeni osebi ni treba več podvreči imunizaciji. Pristojni zdravnik vpiše v zdravstveno knjižico, da je bila oseba dvakrat neuspešno cepljena, serijo cepiva in producenta cepiva.

Po 16. členu pravilnika cepimo proti kozam z dvorogo iglo (bifurcated needle) po metodi večkratnih vbodljajev (multiple technique).

Kontraindikacije za cepljenje proti kozam in tehnika cepljenja je navedena v "Navodilih za cepitelje".

Po mednarodnem zdravstvenem pravilniku sme pristojni zdravstveni organ uporabiti ukrepe, ki jih določa 78. člen tega pravilnika, ne glede na to ali so na njenem ozemlju kože ali ne, in sicer:

1. od vsakogar, ki je na mednarodnem potovanju:

- sme zahtevati, da mora imeti veljavno potrdilo o cepljenju, če nima znakov, da je bolezen preležal, ki v zadostni meri potrjujejo njegovo imunost.

Kdor nima takega potrdila, sme biti cepljen, če odkloni cepljenje, pa sme biti postavljen pod nadzorstvo, ki pa ne sme trajati več kot 14 dni, računano od dneva njegovega odhoda z zadnjega ozemlja, na katerem je bil pred odhodom;

2. vsakdo, ki se je na mednarodnem potovanju 14 dni pred svojim prihodom mudil na okuženem območju in ni zadostno zavarovan, sme biti cepljen ali postavljen pod nadzorstvo ali cepljen in nato postavljen pod nadzorstvo. Če pa odkloni cepljenje sme biti izoliran. Nadzorstvo oziroma izolacija ne sme trajati več kot 14 dni, računano od dneva, ko je odšel z okuženega območja.

Veljavno potrdilo o cepljenju proti kozam je zadostno dokazilo o zavarovanosti.

II. IMUNIZACIJA PROTI KOLERI

je obvezna za vse osebe,

- ki potujejo v državo, v kateri je kolera, ali v državo, ki zahteva imunizacijo proti kolери,
- in za osebe, ki potujejo v države, v katerih sicer ni kolere pa se udeležijo raznih množičnih shodov katerih se udeležijo tudi osebe iz držav, v katerih je kolera,
- države, za katere so ta določila obvezna, določa zvezni komite za zdravstvo in socialno varstvo, ki o tem obvešča organe, ki so pristojni za zdravstvo.

Za bazično cepljenje proti kolери dajemo dve dozi cepiva v presledku najmanj 8 dni. Producent cepiva priporoča presledek med obema dozama 14-21 dni.

Revakcinacija z eno dozo cepiva je znotraj 6 mesecev po bazičnem cepljenju ali pred iztekom veljavnosti revakcinacije.

Doza cepiva za odrasle 0,5 ml, za otroke do 15 let starosti 0,25 ml subkutano v nadlaht.

Cepljenje proti kolери se sme opraviti sočasno s cepljenjem proti kozam in rumeni mrzlici.

Morebitna reakcija nastopi 3-4 ure po cepljenju in to lažja lokalna bolečina ali občutljivost na mestu injiciranja cepiva. Redkokdaj tudi splošna: povišana telesna temperatura, slabost 6-8 ur po cepljenju. Vsi ti simptomi prenehajo navadno čez 36 ur.

Naši državljani morajo biti pred potovanjem v tujino, kadar se od njih zahteva mednarodno potrdilo o cepljenju proti kolери, cepljeni dvakrat v presledku najmanj osem dni. Potrdilo o cepljenju velja 6 mesecev.

Tujim državljanom prične veljati mednarodno potrdilo šest dni po prejemu prve doze cepiva in velja 6 mesecev, če je bila dana tudi druga doza cepiva (2-krat 0,5 ml) oziroma je prejel ustrezno količino cepiva (1,0 ml).

Revakcinacija je znotraj 6 mesecev po bazičnem cepljenju ali pred iztekom veljavnosti revakcinacije in prične veljati mednarodno potrdilo takoj po revakcinaciji, za dobo 6 mesecev.

Poleg obveznega cepljenja proti kozam in koleri morajo osebe, v mednarodnem potovanju obvezno izpolniti tudi posebne sanitarne in druge pogoje kot jih določa Uradni list SFRJ št.55/57.

PRAVILNIK O UKREPIH ZA VARSTVO, DA SE NE ZANESEJO KOLERA, KOZE IN MALARIJA

Za osebe, ki potujejo v državo, kjer so koze, kolera ali endemija malarije ali se vračajo iz take države v Jugoslavijo in za osebe, ki potujejo v države, v katerih sicer ni kolere, da bi se udeležile raznih množičnih shodov, katerih se udeležijo tudi osebe iz držav, v katerih je kolera, je predpisano:

1. Osebe, ki potujejo v državo, za katero je cepljenje obvezno, smejo tja potovati, če so bile poprej uspešno cepljene in če so zavarovane z zdravili proti malariji.
2. Za skupine večje od 10 oseb je organizator potovanja dolžan:
 - sestaviti seznam potnikov s podatki: leto rojstva, kraj in naslov stalnega prebivališča, številka potnega lista in osebne izkaznice;
 - seznam potnikov poslati zveznemu komiteju za zdravstvo in socialno varstvo, najpozneje tri dni pred začetkom potovanja;
 - skupaj s seznamom potnikov poslati tudi poročilo o dnevu odhoda na pot, vrsti prevoznega sredstva, navesti države, v katere se bo potovalo, dan vrnitve ter navesti mejni prehod ob odhodu in vrnitvi v Jugoslavijo.
3. Za potovanja na množične shode:
 - osebe smejo tja potovati in se vračati v Jugoslavijo samo z letalom ;
 - za skupine večje od 50 oseb je organizator potovanja dolžan, zagotoviti, da spremlja vsako skupino pri odhodu in vrnitvi vsaj en zdravnik z ustrezno medicinsko opremo in zdravili;
 - ob vrnitvi v Jugoslavijo morajo udeleženci dati podatke o svojem zdravstvenem stanju med potovanjem in iti na zdravstveni pregled.
 - udeleženci potovanja ne smejo prinašati s seboj vode in ne drugih živil. V kolikor se ob njihovi vrnitvi v Jugoslavijo pri njih najde voda ali druga živila, se vzamejo in uničijo po izvršeni dezinfekciji.

Po mednarodnem pravilniku smemo, če se odkrije primer kolere:

če se ob prihodu kateregakoli prevoznega sredstva odkrije primer kolere ali če je na njih primer kolere, sme zdravstveni organ nadzorovati ali izolirati sumljive potnike ali člane posadke za čas, ki ne sme biti daljši od petih dni, računano od dneva izkrcanja. Zdravstveni organ je tudi odgovoren za nadzorstvo nad varnim pospravljanjem in odstranjevanjem rezervne vode, živil (npr. ribe, školjke, sadje, vrtnine ali pijače, z izjemo tovara) fekalij, odpadnih in onesnaženih materij.

Preiskavo blata smemo zahtevati od osebe, ki prihaja z okuženega območja med inkubacijo kolere (5 dni) in kaže znamenja, ki opozarjajo na to bolezen. Od nikogar pa ne smemo zahtevati, da mu vzamemo rektalni bris.

4. Osebe, ki se vrnejo iz države, v kateri je endemija malarije morajo:

- v sedmih dneh po vrnitvi v Jugoslavijo na zdravstveni pregled v zdravstveno organizacijo združenega dela, v katero jih napoti mejni sanitarni inšpektor;
- osebe, ki so v državi, v kateri je endemija malarije med bivanjem v tej državi, zbolele za malarijo ali kakšno drugo boleznijo, ki jo spremlja visoka temperatura, ostanejo dve leti po vrnitvi v Jugoslavijo pod zdravstvenim nadzorstvom zdravstvene organizacije združenega dela, v katero jih napoti mejni sanitarni inšpektor.

Določbe v tej 4. točki se nanašajo tudi na tujce, če prihajajo iz držav v katerih je endemija malarije in če se v Jugoslaviji zaposlijo, šolajo ali strokovno izpopolnjujejo.

Organizacije združenega dela, druge organizacije, organi in skupnosti pri katerih se tujci zaposlijo, šolajo oziroma strokovno izpopolnjujejo, morajo zagotoviti potrebne zdravstvene preglede oziroma zdravstveno nadzorstvo nad tujci, dokler bivajo v Jugoslaviji.

Navodila za kemoprofilakso proti kolери in malariji so v prilogi "Kemoprofilaksa".

III. IMUNIZACIJA PROTI RUMENI MRZLICI

je obvezna za vse osebe:

- ki potujejo v države, v kateri je rumena mrzlica, ali v državo, ki zahteva imunizacijo proti tej bolezni.

Cepljenje proti rumeni mrzlici je enkratno, z eno dozo cepiva in ga opravimo pred cepljenjem proti kozam in 10 dni pred odhodom.

Kadar cepimo najprvo proti rumeni mrzlici, je presledek do cepljenja proti kozam dovoljen 7 dni.

Če je oseba cepljena najprej proti kozam, sme biti cepljena proti rumeni mrzlici, ko preteče 21 dni.

Cepljenje proti rumeni mrzlici in proti kolери se sme opraviti sočasno.

Kontraindikacije:

Cepljenje se ne priporoča otrokom izpod 9 mesecev starosti. Kontraindicirano je za nosečnice, za osebe, ki so alergične na jajca, kurje meso ali antibiotika neomycin in polymixin ter za osebe zdravljene s steroidi, citotoksiki in tiste, ki so pod radioterapijo.

Mednarodno potrdilo o cepljenju proti rumeni mrzlici prične veljati lo dni po bazičnem cepljenju, z veljavnostjo lo let. Če revakciniramo pred iztekom veljavnosti prične veljati mednarodno potrdilo takoj po revakcinaciji za dobo lo let.

V območju, na katerem so prenašalci rumene mrzlice, sme zdravstveni organ izolirati vsakogar, ki je na mednarodnem potovanju in prihaja iz okuženega območja, nima pa veljavnega potrdila, da je bil cepljen proti rumeni mrzlici oziroma dokler ne postane potrdilo veljavno ali dokler ne preteče vsaj šest dni, računano od dneva, ko je bil izpostavljen okužbi.

Oseba, ki je bila cepljena proti rumeni mrzlici in ima veljavno potrdilo o cepljenju, se ne šteje za sumljivo, čeprav prihaja z okuženega območja.

Po mednarodnem pravilniku traja v te namene inkubacija pri rumeni mrzlici 6 dni.

Po mednarodnem pravilniku smejo cepljenje proti rumeni mrzlici opravljati samo pooblaščen centri. V SR Sloveniji ga opravljata Zavod SRS za zdravstveno varstvo - Služba za epidemiologijo nalezljivih bolezni, Trubarjeva 2, 61000 Ljubljana (štev. tel. 323-645) in Zavod za socialno medicino in higieno Koper - za pomorščake.

Za cepljenje se je treba osebno ali telefonično prijaviti, da se osebi, ki mora biti cepljena proti rumeni mrzlici, določi dan in ura cepljenja.

KAZENSKE DOLOČBE

1. Za prekršek se kaznuje zdravstvena organizacija z denarno kaznijo od 10.000 do 50.000 dinarjev:

- če ne opravi imunizacije, seroprofilakse ali kemoprofilakse, ali če je ne opravi na način kot to določajo zakon ali drugi na podlagi zakona izdani predpisi.

2. Za prekršek se kaznuje posameznik:

a) z denarno kaznijo od 2.000 do 20.000 dinarjev:

- če se med zdravstvenim nadzorstvom ne zgласi vsak dan pri določeni zdravstveni organizaciji ali se noče podvreči potrebnim zdravstvenim pregledom;
- če ne izpolni sanitarnih in drugih pogojev, ki jih določajo zakon in drugi predpisi pristojnega organa v zvezi z odhodom v države, v katerih so kolera, kuga, koze ali rumena mrzlica, ali po vrnitvi iz takih držav;
- če ne ravna po izvršljivi odločbi pristojnega organa za sanitarno nadzorstvo, s katero so odredeni določeni ukrepi za varstvo pred nalezljivimi boleznimi (prepoved gibanja, izolacija, zdravljenje itd.).

b) Z denarno kaznijo od 1.000 do 10.000 dinarjev

- če odkloni imunizacijo, seroprofilakso proti določenim nalezljivim boleznim, oziroma kemoprofilakso, če je bil izpostavljen okužbi z malarijo, kolero ali bacilarno grižo;
- če opravlja določeno dejavnost brez poprejšnjega zdravstvenega pregleda, ali če noče na določen zdravstveni pregled ob prihodu v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo.

IV. DOLOČBE ZA KUGO PO MEDNARODNEM ZDRAVSTVENEM PRAVILNIKU

Za vstop posamezne osebe na kakšno ozemlje se ne sme zahtevati cepljenja proti kugi.

Ob prihodu kateregakoli prevoznega sredstva, v katerem je oseba, ki je zbolela za pljučno kugo, ali če je bil na ladji v zadnjih šestih dneh pred njenim prihodom primer pljučne kuge, sme zdravstveni organ poleg drugih ukrepov tudi izolirati potnike in posadko s takega prevoznega sredstva za šest dni (določena doba inkubacije) računano od dneva, ko so bili zadnjič izpostavljeni okužbi.

DOLOČILA MEDNARODNEGA ZDRAVSTVENEGA PRAVILNIKA V ZVEZI Z ZDRAVSTVENIMI UKREPI

Potnike obvestite o zahtevah glede cepljenja, ki jih imajo države, v katere želijo potovati in da se te zahteve ne nanašajo samo na zdravstvene razmere v državi odhoda, temveč tudi na zdravstvene razmere v državah, v katerih bo potnik izstopil ali skozi katere bo potoval med potovanjem.

Mednarodni zdravstveni pravilnik določa zdravstvene ukrepe, ki pomenijo maksimum ukrepov, ki se smejo uporabiti v mednarodnem prometu in ki jih sme posamezna država zahtevati za varstvo svojega ozemlja pred boleznimi, kugo, kolero, rumeno mrzlico in kozam.

Določbe mednarodnega zdravstvenega pravilnika veljajo tudi za potnike z diplomatskim statusom in se ti, odvisno od okoliščin, lahko postavi-jo pod zdravniško nadzorstvo ali izolirajo, če na primer, nimajo potrebnega spričevala o cepljenju.

Oseb, ki so na mednarodnem potovanju, ni dovoljeno prisilno cepiti, pač pa je dovoljeno osebe, ki odklonijo cepljenje ob določenih pogojih postaviti pod nadzorstvo ali jih izolirati.

Osebi, ki je pod nadzorstvom je dovoljeno prosto gibanje in po potrebi zahtevamo od nje, da se med nadzorovalno dobo javlja, v določenih časovnih presledkih, pristojnemu zdravstvenemu organu.

Da ugotovimo zdravstveno stanje take osebe lahko opravimo tudi zdravniški pregled in potrebne preiskave.

Oseba, ki je pod nadzorstvom mora med nadzorovalno dobo sporočiti, če potuje v kakšen drug kraj, pristojni zdravstveni službi, ta pa to takoj sporoči zdravstveni službi kraja kamor oseba potuje. Po prihodu se mora taka oseba takoj prijaviti tej zdravstveni službi.

Nasproti potnikom in posadki se ne uporabi zdravstveni ukrep, razen zdravniškega pregleda, samo v primeru če so izpolnjena določila mednarodnega zdravstvenega pravilnika:

- če so na neokuženi ladji in se ne bodo iz nje izkrcali;
- če so na neokuženem letalu v tranzitu čez kakšno ozemlje in če ostanejo na letališču na ozemlju, čez katero gre tranzit v coni direktnega tranzita ali, da se podvržejo izločitvi če so na letališču, ki še nima take cone, kot jo je predpisal zdravstveni oblastveni organ, da bi preprečil razširitev bolezni.

Kadar so potniki prisiljeni zapustiti letališče, na katerem so se izkrcali, da bi nadaljevali svojo pot z drugega letališča, ki je v bližini, se zanje ne uporabijo nobeni podobni ukrepi, če je njihov prevoz pod nadzorstvom zdravstvenih organov.

Če ne gre za okuženo osebo ali za osebo, za katero se sumi, da je okužena, se sme opraviti dezinfekcija ali dezinsekcija prtljage le, če pripada osebi, ki prenaša okužen material ali insekte, ki prenašajo bolezni in a katere se nanaša mednarodni pravilnik (kolera, rumena mrzlica, koze, kuga).

Dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija in druga sanitarna ravnanja morajo biti opravljena tako, da se zadevno osebo nepotrebno ne vznemirja ali povzroči okvaro zdravja.

Na zahtevo potnika izda zdravstveni organ brezplačno potrdilo z navedbo datuma njegovega prihoda ali njegovega odhoda ter ukrepov, ki so bili storjeni na njem in njegovi prtljagi.

REAKCIJE IN KOMPLIKACIJE PO CEPLJENJU

Vse cepitelje prosimo, da nas zanesljivo obvestijo o reakcijah in morebitnih komplikacijah po cepljenju. V ta namen prilagamo postvaktinalno anketo. Samo na osnovi dokumentacije lahko proučimo vzroke, pogostnost, stopnjo reakcij in komplikacij ter damo strokovno mnenje in navodila v zvezi s cepljenjem, ki ga opravljamo v SR Sloveniji.

Posebej prilagamo strokovna navodila cepiteljem v zvezi s kontraindikacijami splošnih in za vsako cepljenje posebej.

Vodja službe za epidemiologijo
naleزلjivih bolezni:

Dunja Piškur-Kosmač,
zdravnik, spec.epidemiolog

Kosmač

Direktor:
prof.dr.Saša Cvante, dr.med.

[Handwritten signature]

Priloga:

1. Postvaktinalna anketa
2. Navodila za cepitelje
3. Kemoprofilaksa
4. Opozorilo potnikom - malarija
5. Opozorilo cepljenim proti kolerei
6. Navodila za naročanje cepiv in drugih proizvodov.

Številka: 03-62/2
Datum: 13.12.1979

NAVODILA CEPITELJEM

V pravilniku o pogojih in načinu obvezne imunizacije, seroprofilakse in kemoprofilakse proti nalezljivim boleznim (Ur.list SFRJ, št. 19/75) so predpisane splošne in posebne kontraindikacije za imunizacijo posamezne osebe proti določeni nalezljivi bolezni.

Pri imunizaciji proti steklini ranjenih oseb ne upoštevamo splošne kontraindikacije.

Obvezne splošne kontraindikacije so:

- 1) febrilno stanje,
- 2) akutna nalezljiva bolezen,
- 3) leukemija, huda anemija ali druga huda obolenja hematopoetičnega aparata,
- 4) hujše okvare ledvične funkcije,
- 5) dekompenzirane srčne hibe,
- 6) alergija na katerokoli sestavino cepiva, ki ga dajemo, če je znana zdravniku, ki ugotavlja kontraindikacije,
- 7) stanje zmanjšane imunitete, nastale zaradi terapije z obsevanjem, s kortikosteroidi ali citrostatičnimi zdravili,
- 8) stanje po presaditvi posameznih organov.

Obvezne posebne kontraindikacije so:

Poleg splošnih kontraindikacij moramo upoštevati še specifične kontraindikacije za posamezna cepljenja.

1. Za imunizacijo proti pertussisu:
razna obolenja in okvare centralnega živčnega sistema.
2. Za imunizacijo proti otroški paralizi:
hujša diaroična obolenja in tonzilektomija, in sicer 14 dni po opravljeni tonzilektomiji.
3. Za imunizacijo proti ošpicam:
razna obolenja ali okvare centralnega živčnega sistema.
Otrok, ki so prejeli gamaglobuline ali transfuzijo krvi, ne smemo cepiti 6 tednov po prejemu.
Otroke-diabetike cepimo ob istočasni hospitalizaciji.
4. Za imunizacijo proti tifusu:
ves čas nosečnosti in prvi trije meseci dojenja.
5. Za imunizacijo proti koleri:
tudi težje oblike sladkorne bolezni.

6. Za imunizacijo proti kozam:

nosečnost, aktivna tuberkuloza, maligni tumorji, dermatitisi, ekcemi in druge večje spremembe na koži, obolenja in okvare centralnega živčnega sistema (tetanija, spazmofilija, encefalopatija, padavica, intrakranialne krvavitve, konvulzivna stanja idr.).

Cepljenje proti kozam je tudi kontraindicirano, če je v družini obveznika za cepljenje proti kozam kakšen družinski član, ki ima hujši ekcem in je to znano zdravniku, ki ugotavlja kontraindikacije.

Če otrok ni bil primovakciniran ali ni bil uspešno primovakciniran proti kozam (ker je bil uspeh cepljenja negativen) v starosti od dopolnjenih 12 mesecev do dopolnjenega 4. leta, sme biti pozneje cepljen le, če se pojavijo koze ali če je nevarnost, da se pojavijo, ali če potuje v državo, v kateri so koze, ali v državo, ki zahteva imunizacijo proti kozam.

7. Za imunizacijo proti rumeni mrzlici:

nosečnost, alergija na jajca, perutnino in (tovrstne) antibiotike neomycin in polymixin. Zdravljenje s steroidi, radioterapijo in citotoksičnimi zdravili.

Za otroke pred 9 mesecem starosti odloča indikacijo za cepljenje ekspozicija.

Reakcije na cepljenje so zelo redke (glavobol, rdečica na mestu injiciranega cepiva).

8. Za imunizacijo ranjenih oseb proti steklini:

Splošne kontraindikacije in obvezni presledki med različnimi cepljenji se ne nanašajo na imunizacijo ranjenih oseb proti steklini.

9. Za imunizacijo proti rdečkam z monocepivom ali sočasnim cepljenjem proti rdečkam-ošpicam-parotitisu ali proti rdečkam-ošpicam, s kombiniranim cepivom (po navodilu producenta cepiva):

nosečnost, akutna febrilna stanja, febrilne konvulzije - ki jih imajo otroci v anamnezi, okvare centralnega živčevja, leukemija, limfomatoza in druga generalizirana maligna obolenja, terapija s kortikosteroidi, radiacijo in citostatiki.

Po cepljenju proti rdečkam se mora žena dva meseca varovati nosečnosti. Priporočljiva je ustrezna kontracepcija pred cepljenjem.

10. Za imunizacijo proti parotitisu z monocepivom:

akutna febrilna obolenja, febrilne konvulzije, okvare centralnega živčevja, leukemija, limfomatoza in druga generalizirana maligna obolenja, terapija s kortikosteroidi in citostatiki.

Osebo, ki je prejela gama globuline ali transfuzijo krvi, ne smemo cepiti 6 tednov po prejemu.

Če cepimo s kombiniranim cepivom proti ošpicam - parotitisu ali rdečkam - parotitisu, so dodatne kontraindikacije terapija z radiacijo in nosečnost.

11. Za imunizacijo proti gripi z mrtvim ali živim cepivom:
starost do 7. leta, alergija na jajca, perutnino in perje.
12. Pri poškodovancih je potrebno vedno ugotoviti ali so že bili cepljeni proti tetanusu, kolikokrat in kdaj.

Ostali pogoji za opravljanje imunizacije, ki jih
določa pravilnik

1. Istočasno (simultano) cepljenje smemo opraviti:

- proti kozam, davici in tetanusu,
- proti kozam, tifusu in otroški paralizi,
- proti kozam in tetanusu,
- proti kozam in koleri,
- proti otroški paralizi, davici in tetanusu,
- proti otroški paralizi, davici, tetanusu in pertusisu,
- proti koleri in rumeni mrzlici.

Proti tifusu je dovoljena imunizacija hkrati z imunizacijo proti katerikoli zgoraj navedeni bolezni.

2. Obvezni roki presledka med različnimi cepljenji:

Po končani imunizaciji proti določeni nalezljivi bolezni je imunizacija proti drugim boleznim dovoljena šele po preteku 21 dni;

- po cepljenju proti tuberkulozi pa mora pred začetkom vseh drugih cepljenj preteči 42 dni;
- izjemoma je imunizacija proti kozam dovoljena že 7 dni po imunizaciji proti rumeni mrzlici.

3. Imunizacija proti steklini:

Osebe, za katere je imunizacija proti steklini obvezna, se ne smejo v času imunizacije proti steklini imunizirati proti drugim nalezljivim boleznim, razen proti tetanusu.

Ob vgrizu steklih ali na steklino sumljivih živali, je potrebno poleg prve pomoči urediti tudi antirabično profilakso.

Cepljenje proti steklini opravljajo antirabične ambulate event. serumizacijo pa v vsaki zdravstveni regiji zdravstvena organizacija, ki je za to določena po dogovoru z regionalnim zavodom za socialno medicino in higieno.

4. Dovoljena časovna obdobja za opravljanje imunizacije:

Imunizacijo proti otroški paralizi smemo opraviti samo od začetka oktobra do polovice junija (od 1.1. do 15.6. in od 1.10. do 31.12.).

Ostale imunizacije se lahko opravljajo vse leto, tj. kontinuirano ali v posameznem časovnem obdobju, tj. množično.

Pri opravljanju imunizacije moramo upoštevati epidemiološko situacijo.

5. Po 16. členu pravilnika cepimo proti kozam z dvorogo iglo (bifurcated needle) po metodi večkratnih vbodljajev (multiple technique).

Tehnika cepljenja:

Na zunanji strani desne nadlahtnice (del deltoidne mišice) kožo očistimo z etrom, še bolje če je koža samo umita s toplo vodo in milom. Važno je, da sredstvo, ki ga uporabljamo za čiščenje kože hitro izhlapi, ker izgubi živi virus svojo sposobnost delno ali popolnoma, če se pomeša z razkužilom. Ko cepimo je potrebno kožo napeti tako, da z levo roko pritegnemo mišico z notranje strani roke.

Sterilno dvorogo iglo pomočimo v raztopljeno cepivo, ga nanesimo na posušeno kožo in napravimo od 4 do 10 vbodljajev. Paziti moramo, da so vbodljaji dovolj globoki tako, da ogrebemo vrhnji sloj epidermisa in je možna inokulacija virusa (dopustna je drobna krvavitev).

Dvoroige igle po uporabi očistimo tako kot injekcijske igle in jih suho steriliziramo, posamezne v epruveti ali po več igel skupaj v petrijevki. Za skupinska cepljenja damo v petrijevko, ki smo ji dno pokrili z gazo lo do največ 20 igel in pokrijemo s pokrovom od petrijevke ter zavijemo v papir in suho steriliziramo. Paziti moramo, da so vsi držaji igel obrnjeni v isto smer. Za individualno uporabo pa jih dajemo v epruveto s stisnjenim vrhom, pokrijemo s koščkom alum.folije in tako pripravljeno po 5 - 10 komadov zavijemo v papir in suho steriliziramo.

6. Po 56. členu pravilnika (št. 19/75) se mora imeti pri imunizaciji s cepivi, ki se dajejo paranteralno:

- po tri brizgalke za vsako vrsto cepiva;
- večje igle, s katerimi se jemlje cepivo iz stekleničic, in sicer za vsako stekleničico posebno iglo;
- igle za vbrizgavanje cepiva, in sicer za vsako osebo posebno iglo;
- dve pinceti;
- dovolj 75 %-nega alkohola in čiste bele vate;
- sterilizator za sterilizacijo pribora;
- pet ampul adrenalina ali kakšnega kortizonskega preparata.

7. Dopolnilna imunizacija:

Dopolnilno imunizacijo moramo opraviti v primeru, če v kateremkoli naselju posamezne občine ali v njegovem delu, nismo proti določeni nalezljivi bolezni uspešno imunizirali 85 % obveznikov, za katere je bila imunizacija proti tej bolezni obvezna.

8. Imunizacijo smejo opravljati tudi zdravstveni delavci z višjo ali srednjo medicinsko izobrazbo, vendar samo v navzočnosti zdravnika in pod njegovim nadzorstvom.

Vodja službe za epidemiologijo
nalezljivih bolezni:

Dunja Piškur-Kosmač,
zdravnik, spec.epidemiolog

Kosmač

D i r e k t o r :

prof.dr. *Saša Cvahte*, dr.med.

